

Wild Narcissus

BAVO BUYS

Een zelfbeeld in pastelkleuren

Klaas Tindemans
Gezien op 30 mei 2026
VierNulVier, Gent

Bavo Buys was als acteur opmerkelijk aanwezig in werk van Luanda Casella (‘Electra Unbound’) en Nona Demey Gallagher (‘Up Your Ass’). Nu maakt die hun eigen voorstelling. Alleen op de scène in gesprek met een *chatbot*. Buys geeft in ‘Wild Narcissus’ hun eigen draai aan de mythe van Narcissus en Echo, vooral bekend uit Ovidius’ ‘Metamorfoses’. (Post)moderne versies van dit verhaal zijn talrijk, van Oscar Wilde tot Christoph Ransmayr, maar dit is een erg relevante theatrale toevoeging. Aan het Narcissus-thema kleeft altijd een verdenking van ijdelheid, maar Buys is meer dan slim genoeg om dit te weerleggen, in een ruimte die bestaat uit lucht, licht en water – plus een beeldscherm.

05 JUNI 2026

Je zou kunnen zeggen dat het een slimme, zelfs perfide strategie is, bedacht door een dramaturg, kwestie van als maker-performer de verantwoordelijkheid te kunnen doorschuiven. Je bent toneelspeler en theatermaker, je bent een introvert die dat met extraversie compenseert, je bent ijdel – anders stel je jezelf niet tentoon op een scène. Dan maak je een voorstelling over Narcissus, die je ‘Wild Narcissus’ noemt, omdat dat opwindender klinkt, maar ook – voor de kenners van botanica – naar de gele, ongetemde versie van de paasbloem verwijst.

Maar je kan het net zo goed oprecht menen, je geeft jezelf en je ziel bloot, maar je vermijdt wel dat het woord ‘kwetsbaar’ valt, want daarvoor ben je allergisch. Je ben wild en wanordelijk op zoek naar je zelfbeeld maar dat betekent vooral niet dat je wanhopig bent of dat er iemand medelijden mag krijgen. Empathie mag nog nét. ‘Wild Narcissus’ van Bavo Buys, artistiek bijgestaan door Luanda Casella en Renée Goethijn, is oprecht gemeend, maar vermijdt ook slim elk etiket

van ijdelheid.

Geen Dorian Gray
De bekendste versie van de mythe van de jongeman Narcissus en de bosnimf Echo is degene die Ovidius aan het begin van onze jaartelling noteerde/verzon in zijn 'Metamorfoses'. Echo is door Zeus' eega Hera gestraft, omdat ze met haar onophoudelijke getater de erotische stoeipartijen van Zeus aan de aandacht onttrok: ze kan enkel nog herhalen wat tegen haar gezegd wordt. Als ze Narcissus toevallig tegenkomt wordt ze meteen verliefd, maar ze kan niets zeggen als hij niet eerst iets zegt. Hij wijst haar af, hij wijst iedereen af, en daarvoor straffen de goden hem door hem verliefd te laten worden op het beeld van zichzelf. Narcissus verkommert en verdrinkt in de vijver die hem weerspiegelt. Ook Echo verdwijnt, ergens tussen de rotsen, tot haar stem wegsterft.

Bavo Buys gaat respectloos om met deze mythische stof. Daar dienen mythes immers voor. Buys gaat in gesprek met Echo die weinig rancuneus blijkt. Ze proberen samen een zelfportret te maken in tekst, beeld en beweging. Die maakt meteen duidelijk dat het aan het eind van die oefening met hem gedaan zal zijn. Buys wil een mooie dood, en wil niet het gruwelijke lot ondergaan van Dorian Gray, in Oscar Wildes 'The picture of Dorian Gray', die zijn portret zag verrotten en vervallen terwijl zijn lichaam uiterlijk ongeschonden bleef – tot alles instortte. Buys is 27 jaar oud, en hun Narcissus-personage zal toetreden tot de 27 Club, de grote groep rocksterren die op hun 27^{e} aan hun einde kwamen, zoals Jim Morrison, Jimi Hendrix, Janis Joplin, Kurt Cobain en Amy Winehouse. Dat is het plan.

Buys is 27 jaar oud, en hun Narcissus-personage zal toetreden tot de 27 Club.

Als je binnenkomt zie je een kraantje lopen. Een dun straaltje vult een vijver. Alles is donker. Dan verschijnt Buys met een masker dat rood oplicht. Even lijkt het een heilig ritueel, om hun eigen obsessie te beheersen. Langzaam krijg je meer licht, Buys legt hun masker af, kleedt zich om – subtiel pronkend met hun slanke lichaam – en trekt een soort négligé aan, transparante en zachte stof, vaal roze, lichtgroen, goud, maar niet opdringerig (kostuums van Lena Mariën). Die staat in de vijver, niet om er voortdurend in te staren, maar eerder om het bewegende water met het licht te laten spelen. Rond de vijver staan microfoons, in diverse vormen, die uiteenlopende klankkleuren mogelijk maken. Meestal spreekt Buys in die micro's, soms vergeet die, in hun emoties, de apparatuur.

Dood door introspectie
Het decor van Chloé Wassalin Dandre suggereert een idylle in een prerafaëlitische sfeer, maar laat de techniek om het stemgeluid te manipuleren toch ongemoeid. Narcissus klaagt dat Echo zich niet laat zien; zij toont zich als een pulserende bol op het scherm, een abstractie van hartslag als het ware. De relatie tussen de lichamelijke Narcissus en de virtuele Echo doet denken aan Spike Jonze's film 'Her' (2013), waarin een man naar zichzelf op zoek gaat en in dat verlangen een relatie aangaat met een *chatbot*. In die film trekt de *chatbot* zich terug en laat de 'echte' mens eenzaam achter, niet goed wetend wat er is gebeurd. Echo, de *chatbot* van Narcissus leert, net als 'Samantha' in 'Her', wat menselijk gedrag eigenlijk is. Dat leidt tot een soort suïcidaal pact waarvan je de afloop al heel snel kent of denkt te kennen. Alle gecultiveerde schoonheid is futiel, want de binnenkant is geperverteerd: 'death by introspection', dat kan de

conclusie zijn.

Alle gecultiveerde schoonheid is futiel, want de binnenkant is geperverteerd.

Ondertussen heeft Buys/Narcissus al een heel verhaal van trauma's verteld. Dat zou autofictie kunnen zijn, een verhaal waarvan je niet weet waar de autobiografie eindigt of de fictie begint, maar zeker ook een eerlijk levensverhaal van Bavo Buys. Het verhaal begint al voor de geboorte: Buys is de vrucht van IVF (In Vitro Fertilisatie of 'proefbuisbaby').

Hij kwam ter wereld samen met hun tweelingbroer. Die kreeg alle aandacht omdat een navelstreng rond zijn hals hem in levensgevaar bracht. Die werd daarvoor opzij gelegd. Narcissus vervloekt de dokter. Hun broer weerspiegelt hem, niet als een identieke reflectie maar als hun omgekeerde zelf: tegengestelde smaak in zowat alles (outdoor vs. Gamen, pot vs. Coke,…), tegengestelde attitudes, tegengestelde genderidentiteit – ondubbelzinnig mannelijk tegenover zoekend non-binair).

De echo van de dood

Buys gaat dit niet problematiseren, die graaft zich niet in in hun trauma's, behalve in één boze monoloog over non-binaire mensen die zich zo identificeren uit gebrek aan persoonlijkheid, met een toon die op de rand van het cynisme balanceert. Toch is de conclusie dat dit 'zelf' dat deze Narcissus denkt gevonden te hebben op het hoogtepunt – 27 jaar – moet uitgewist worden, de introspectie is dus wel degelijk dodelijk.

Wie is het die hier kiest voor de dood? Is het de stem van Echo die hem tot die uitkomst dwingt? Deze Echo is door Buys/Narcissus natuurlijk wel zelf gemaakt, zij herhaalt immers enkel wat die haar aan data voedt. Omdat ze hun niet letterlijk forceert, omdat ze hun naar eigen zeggen alleen maar helpt om een zelfportret te tekenen, kan Narcissus de illusie blijven koesteren dat zij een evenwichtige (gespreks-)partner is.

In het eindbeeld zien we het videoportret van Buys/Narcissus traag maar onmiskenbaar verouderen, zoals bij Wildes Dorian Gray: "I look to me to see the truth", en die waarheid is ontluisterend. De speler Bavo Buys ligt dan al op hun buik in het water, hun laatste woord was 'dramaturgy'. Dat is dus de doodsoorzaak: de dwang van de theatrale vertelling, die eist dat je finaal uit je personage stapt, dat levenloos achterblijft (in een mooi, wegstervend licht) zodat die weer de introvert-extraverte persoon is waarmee we vertrouwd zijn en waarvoor we applaudisseren. Lang, slank, engelachtig gezicht (de maquillage helpt) en tegelijk welgemeend boos over foute labels, zoals narcisme, ijdelheid of kwetsbaarheid. Dat heb je allemaal gezien op de scène, dat blijft ook hangen. Schoonheid als twijfelgeval.